SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1661

av Yusuf Aydin och Magnus Berntsson (båda KD)

Inrättande av en internationell tribunal för att ställa IS till svars

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för inrättandet av en internationell tribunal i syfte att ställa medlemmar ur Islamiska staten (IS) till svars för krigsförbrytelser, brott mot mänskligheten och folkmord och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Islamiska staten (IS), även kallad Daesh, har under sin mest aktiva period mellan 2014 och 2019 begått omfattande krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten i Irak och Syrien. Dessa brott inkluderar folkmord mot kristna folkgrupper och den yazidiska minoriteten, systematiska våldtäkter och sexuellt slaveri av kvinnor och barn, massavrättningar, tortyr och fördrivning av etniska och religiösa grupper. Kristna minoriteter har varit ett centralt mål för IS våld och förtryck, vilket har lett till förstörelse av månghundraåriga kristna samhällen i regionen. FN-utredningar och människorättsorganisationer har väl dokumenterat dessa handlingar, som utgör några av de mest flagranta kränkningarna av mänskliga rättigheter under de senaste årtiondena.

IS har utmärkt sig genom sin brutalitet och sina systematiska övergrepp mot civila, särskilt religiösa och etniska minoriteter. Yazidier har varit föremål för särskilt grymma övergrepp, inklusive tvångskonverteringar, slaveri och massmord, vilket i internationella utredningar har beskrivits som folkmord. Kvinnor och flickor har kidnappats och sålts som sexslavar, och många av dem har ännu inte återfunnits. Kristna i Irak och Syrien har

drabbats särskilt hårt av IS våld och förföljelse. IS har systematiskt angripit kristna samhällen, tvingat tusentals kristna att fly från sina hem och förstört deras kyrkor och kulturarv. Många kristna har fått ett ultimatum av IS att antingen konvertera, betala en religiös skatt (jizya) eller bli dödade, och ett stort antal kristna har mördats eller fördrivits från regionen. Detta har lett till att kristna samhällen, som har funnits i Mellanöstern i över tvåtusen år, nästintill har utplånats i vissa områden. Därutöver har IS varit ansvarigt för plundring och förstörelse av ovärderligt kulturarv, inklusive världsarvsskyddade platser som Palmyra i Syrien.

Trots de omfattande och välkända brotten har de rättsliga processerna mot IS-krigare varit fragmenterade och otillräckliga. Flera länder har genomfört egna rättsliga åtgärder, men dessa har varit begränsade i räckvidd och har saknat en sammanhållen internationell strategi. Irak har genomfört tusentals rättegångar mot IS-krigare, inklusive utlänningar, men dessa processer har ofta kritiserats för bristande rättssäkerhet. Länder som Frankrike och Tyskland har åtalat sina egna medborgare som återvänt från IS-kontrollerade områden, och Tyskland har genomfört ett banbrytande rättsfall rörande folkmordet på yazidierna. Storbritannien har varit restriktivt gällande återvändande för IS-krigare och har i vissa fall rentav dragit tillbaka medborgarskapen. Sverige har också genomfört rättegångar om brott som folkmord och krigsbrott mot IS-återvändare, medan USA har fängslat högt uppsatta IS-ledare och åtalat dem i amerikanska domstolar.

Trots dessa ansträngningar från enskilda länder finns det ett behov av en internationellt samordnad rättsprocess som kan hantera IS-krigsbrottens omfattning och systematik. En internationell tribunal skulle säkerställa att rättvisa skipas på ett sätt som erkänner de brott som IS begått och sträcker sig över nationella gränser. Denna tribunal skulle kunna inrättas genom ett beslut i FN:s säkerhetsråd eller genom ett samarbete mellan länder och internationella organisationer som EU och FN, liknande tidigare tribunalmodeller som de internationella krigsförbrytartribunalerna för Rwanda och Jugoslavien.

Sverige har en lång tradition av att stå upp för mänskliga rättigheter och internationell rätt. Därför bör Sverige verka för att en internationell tribunal inrättas för att ställa IS till svars för deras krigsförbrytelser, folkmord och brott mot mänskligheten. Detta kan ske genom att Sverige aktivt arbetar inom FN och andra internationella forum för att driva på för en tribunal som specifikt inriktas på IS-brott. Sverige bör också samarbeta med andra europeiska länder som Frankrike, Tyskland och Storbritannien för att skapa ett internationellt rättsligt ramverk för att hantera IS-medlemmars brott i linje med internationell rätt. Dessutom bör Sverige utveckla samarbetet med Irak och Syrien för att säkerställa att lokala rättsprocesser får nödvändig internationell expertis och stöd för att kunna genomföras på ett rättssäkert och transparent sätt. Slutligen bör Sverige fortsätta att stödja FN:s utredningskommission i Irak och Syrien, såväl genom politiskt stöd som med resurser. Detta i syfte att säkerställa att IS övergrepp mot såväl yazidiska som kristna minoriteter dokumenteras och att bevis samlas in inför framtida rättegångar. Genom att verka för inrättandet av en internationell tribunal visar Sverige sin fortsatta ledarroll i arbetet för global rättvisa och ansvarsskyldighet för de mest allvarliga brotten mot mänskligheten.

Yusuf Aydin (KD) *Magnus Berntsson (KD)*